

OBSAH

1	BANKY A JEJICH MÍSTO V TRŽNÍ EKONOMICE.....	4
1.1	CHARAKTERISTIKA BANKY.....	4
1.2	CÍLE BANKOVNÍHO PODNIKÁNÍ.....	4
1.3	ZÁKLADNÍ FUNKCE BANK V TRŽNÍCH EKONOMIKÁCH	5
1.3.1	Finanční zprostředkování	5
1.3.2	Emise bezhotovostních peněz.....	6
1.3.3	Provádění bezhotovostního platebního styku.....	6
1.4	BILANCE OBCHODNÍ BANKY A VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT.....	6
1.4.1	Bilance banky	6
1.4.2	Výkaz zisků a ztrát	11
1.5	FORMY USPOŘÁDÁNÍ BANKOVNÍ SOUSTAVY A DRUHY BANK.....	12
1.5.1	Jednostupňová bankovní soustava	13
1.5.2	Dvoustupňová bankovní soustava	13
1.5.3	Model univerzální bankovní soustavy	13
1.5.3.1	Výhody modelu univerzální bankovní soustavy.	14
1.5.3.2	Nevýhody modelu univerzální bankovní soustavy.....	14
1.5.4	Model striktně oddělené bankovní soustavy	15
1.5.5	Model smíšené bankovní soustavy	15
1.5.6	Druhy bank	15
1.6	VÝVOJOVÉ TRENDY V SOUČASNÉM BANKOVNICTVÍ	16
1.6.1	Restrukturalizace bank a bankovních systémů.....	17
1.6.2	Sekuritizace a pokles zprostředkování.	17
1.6.3	Finanční inovace.....	18
1.6.4	Univerzalizace.	18
2	BANKOVNÍ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	18
2.1	PRÁVNÍ NORMY UPRAVUJÍCÍ BANKOVNÍ PODNIKÁNÍ.....	18
2.2	PODMÍNKY PRO VZNIK BANKY V ČESKÉ REPUBLICE.....	20
2.3	BANKOVNÍ SYSTÉM NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY PŘED ROKEM 1948 A V LETECH CENTRÁLNĚ PLÁNOVANÉ EKONOMIKY	22
2.3.1	Bankovnictví před rokem 1918	22
2.3.2	Bankovnictví mezi lety 1918 až 1948	23
2.3.3	Bankovnictví v období centrálně plánované ekonomiky	23
2.4	SOUČASNÁ STRUKTURA BANKOVNÍHO SYSTÉMU V ČESKÉ REPUBLICE.....	24
3	PENÍZE A FINANČNÍ SYSTÉM.....	27

3.1	TEORETICKÁ DEFINICE PENĚŽ.....	27
3.2	FUNKCE PENĚŽ.....	27
3.3	EMPIRICKÁ FUNKCE PENĚŽ.....	28
3.3.1	Měnová báze	28
3.3.2	měnový přehled.....	30
3.4	PENÍZE A MĚNA.....	30
3.5	HISTORICKÝ VÝVOJ PENĚŽ A EMISNÍ SYSTÉMY PENĚŽ	31
3.5.1	Emisní systém mincí z drahých kovů.....	32
3.5.2	Emisní systém papírových státovek.....	33
3.5.3	Emisní systém klasických bankovek.....	34
3.5.4	Současný emisní systém peněz ve vyspělých tržních ekonomikách.....	36
3.6	ÚLOHA PENĚŽ PŘI ROZHODOVÁNÍ EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ	37
3.7	ÚROKOVÁ MÍRA, CENA PENĚŽ A ČASOVÁ HODNOTA PENĚŽ A PENĚŽNÍ ZÁSOBA.....	37
3.8	FINANČNÍ SYSTÉM	39
3.8.1	Charakteristika finančního trhu.....	40
3.8.2	Třídění finančního trhu	40
3.8.3	Finanční zprostředkovatelé	41
3.8.4	Cenné papíry	42
3.8.4.1	Podoba cenných papírů	42
3.8.4.2	Forma cenných papírů.....	43
3.8.4.3	Druhy cenných papírů.....	43
4	MEZINÁRODNÍ FINANČNÍ TRHY	44
4.1	DEVIZOVÉ TRHY	44
4.1.1	Devizový kurs	45
4.1.2	Organizace devizového trhu a jeho hlavní subjekty	48
4.1.3	Typy devizových operací	50
4.2	ZAHRANIČNÍ FINANČNÍ TRHY	52
4.2.1	Trh zahraničních dluhopisů / obligací.....	52
4.2.1.1	Yankee trh	53
4.2.1.2	Globální obligace	54
4.2.2	Mezinárodní trh syndikovaných půjček.....	54
4.3	EUROTRHY.....	55
4.3.1	Euroobligace	56
5	MEZINÁRODNÍ BANKOVNICTVÍ	56
5.1	PLATEBNÍ BILANCE	57

5.2	MEZINÁRODNÍ REZERVY A PENĚŽNÍ ZÁSOBA.....	59
5.3	VÝVOJ MEZINÁRODNÍHO FINANČNÍHO SYSTÉMU	59
5.4	INSTITUCE MEZINÁRODNÍHO FINANČNÍHO SYSTÉMU	63
5.4.1	Mezinárodní měnový fond.....	63
5.4.1.1	Orgány fondu a jejich funkce	63
5.4.1.2	Procedury MMF	64
5.4.1.3	Zdroje MMF	64
5.4.1.4	Povinnosti členů MMF	65
5.4.2	Světová banka.....	66
5.4.3	Banka pro mezinárodní vypořádání plateb.....	68
5.4.4	Evropská banka pro obnovu a rozvoj	69
5.5	ORGANIZACE MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ SPOLUPRÁCE	69
5.5.1	Všeobecná dohoda o clech a obchodu – GAT (General Agreement on Tariffs and Trade).....	70
5.5.2	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD (Organization for Economic Cooperation and Development).....	70
5.6	EVROPSKÁ INTEGRACE A JEJÍ VÝZNAM PRO MEZINÁRODNÍ I ČESKÉ BANKOVNICTVÍ.....	71
5.6.1	Důsledky zavedení eura na finanční trhy	75
5.6.2	Důsledky zavedení eura na bankovní sektor České republiky	76
6	BANKOVNÍ MANAGEMENT	78
6.1	KAPITÁL BANKY A JEHO FUNKCE.....	78
6.1.1	Vlastní kapitál banky	78
6.1.2	Funkce kapitálu banky.....	79
6.2	ŘÍZENÍ (MANAGEMENT) BANKOVNÍCH PASÍV A AKTIV	80
6.3	CHARAKTERISTIKA RIZIK BANKOVNÍHO PODNIKÁNÍ A ZÁKLADNÍ PRINCIPY JEJICH ŘÍZENÍ.....	81
6.3.1	Úvěrové riziko	82
6.3.1.1	Řízení úvěrového rizika.....	82
6.3.1.2	Měření úvěrového rizika.....	83
6.3.1.3	Zdroje krytí úvěrového rizika.....	84
6.3.2	Úrokové riziko	85
6.3.2.1	Řízení úrokového rizika.....	86
6.3.2.2	Měření úrokového rizika	86
6.3.3	Měnové riziko.....	87
6.3.4	Likviditní riziko.....	87
6.3.4.1	Řízení likvidity banky	87
6.3.4.2	Zdroje likvidity	88
6.3.5	Kapitálové riziko (riziko nesolventnosti).....	88
6.4	SEKURITIZACE AKTIV FORMOU ABS	89
7	CENTRÁLNÍ BANKOVNICTVÍ	91

7.1	VZNIK CENTRÁLNÍ BANKY	91
7.2	FUNKCE CENTRÁLNÍ BANKY	92
7.3	BILANCE CENTRÁLNÍ BANKY	95
7.4	NÁSTROJE MĚNOVÉ POLITIKY CENTRÁLNÍ BANKY	98
7.4.1	Nepřímé nástroje měnové politiky	98
7.4.2	Přímé nástroje měnové politiky	104
7.5	SAMOSTATNOST CENTRÁLNÍ BANKY	105
7.5.1	Míra samostatnosti centrální banky a její důvěryhodnost a odpovědnost.....	105
7.5.2	Definiční znaky samostatnosti centrální banky.....	105
7.6	SOUČASNÝ VÝVOJ CENTRÁLNÍHO BANKOVNICTVÍ.....	107
8	ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA.....	107
8.1	VZNIK A VÝVOJ CENTRÁLNÍHO BANKOVNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH.....	107
8.2	CHARAKTERISTIKA ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY.....	109
8.3	NÁSTROJE MĚNOVÉ POLITIKY ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY	111
8.4	CENTRÁLNÍ BANKA V OBDOBÍ CENTRÁLNĚ PLÁNOVANÉ EKONOMIKY V NAŠÍ ZEMI.	116
9	BANKOVNÍ REGULACE A DOHLED	117
9.1	PROCES REGULACE A DOHLEDU BANK A JEHO ZÁKLADNÍ PILÍŘE	117
9.2	REGULACE VSTUPU DO BANKOVNÍHO SEKTORU	119
9.3	ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ČINNOSTI BANK.....	120
9.3.1	Přiměřenost kapitálu.....	120
9.3.2	Přiměřenost korunové a devizové likvidity.....	124
9.3.3	Limity úvěrů a majetkových účastí	124
9.3.4	Povinné minimální rezervy	125
9.3.5	Informační povinnost bank	125
9.3.6	Pravidla ochrany před nelegálními praktikami	125
9.4	POVINNÉ POJIŠTĚNÍ VKLADŮ	126
9.4.1	Výše pojištění vkladů.....	127
9.4.2	Pojistné.....	128
9.5	CENTRÁLNÍ BANKA JAKO VĚŘITEL POSLEDNÍ INSTANCE	129
10	BANKOVNÍ PRODUKTY	130

10.1 CHARAKTERISTIKA A SYSTEMATIZACE BANKOVNÍCH PRODUKTŮ	130
10.1.1 Rysy bankovních produktů.....	130
10.1.2 Cena bankovních produktů.....	131
10.1.3 Systematizace bankovních produktů	133
10.1.4 Bankovní účty jako základ bankovních produktů	133
10.2 BANKOVNÍ TAJEMSTVÍ A BANKOVNÍ INFORMACE	134
10.2.1 Bankovní tajemství.....	134
10.2.2 Bankovní informace	135
10.3 BANKOVNÍ ÚVĚROVÉ PRODUKTY	136
10.3.1 Podstatné náležitosti bankovních úvěrových produktů	136
10.3.2 Struktura bankovních úvěrových produktů	139
10.3.3 Krátkodobé finanční úvěry	140
10.3.3.1 Kontokorentní úvěr.....	140
10.3.3.2 Eskontní úvěr	142
10.3.3.3 Negociační úvěr	143
10.3.3.4 Lombardní úvěr	144
10.3.3.5 Revolvingový úvěr na provozní potřeby	145
10.3.4 Střednědobé a dlouhodobé finanční úvěry	146
10.3.4.1 Emisní půjčka	146
10.3.4.2 Úvěrový úpis.....	146
10.3.4.3 Účelové úvěry.....	147
10.3.4.4 Investiční úvěry	147
10.3.4.5 Hypotéční úvěr	148
10.3.4.6 Sanační úvěr	149
10.3.5 Spotřební úvěry.....	149
10.3.5.1 Revolvingový spotřební úvěr.....	150
10.3.5.2 Splátkový úvěr.....	150
10.3.5.3 Hypotéční úvěry	150
10.3.5.4 Ostatní spotřební úvěry.....	150
10.3.6 Závazkové úvěry a záruky.....	151
10.3.6.1 Akceptační úvěr.....	151
10.3.6.2 Ramboursní úvěr.....	151
10.3.6.3 Avalový (ručitelský úvěr).....	152
10.3.6.4 Bankovní záruky.....	153
10.4 PROBLEMATIKA INVESTIČNÍHO BANKOVNICTVÍ.....	154
10.4.1 Investiční obchody.....	154
10.4.2 Investiční a podílové fondy	156
10.4.3 Penzijní fondy.....	157
11 ÚVĚROVÝ PROCES A ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRŮ	158
11.1 ÚVĚROVÝ PROCES.....	158
11.1.1 Projednání a předložení žádosti o úvěr	158
11.1.2 Úvěrová analýza	159
11.1.3 Uzavření úvěrové smlouvy a uvolnění čerpání úvěru	163
11.1.4 Průběžná kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy	163

11.1.5 Ukončení úvěrového procesu.....	165
11.2 ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚŘŮ	165
11.2.1 Druhy (formy) úvěrového zajištění.....	166
11.2.2 Osobní formy zajištění.....	167
11.2.2.1 Ručení.....	167
11.2.2.2 Bankovní záruky.....	169
11.2.2.3 Převzetí dluhu a přistoupení k závazku.....	170
11.2.2.4 Dohoda o srážkách ze mzdy.....	170
11.2.2.5 Smluvní pokuta.....	170
11.2.2.6 Depotní směnka.....	171
11.2.2.7 Ochranná prohlášení dlužníka.....	171
11.2.3 Věcné formy zajištění.....	172
11.2.3.1 Zástavní právo.....	172
11.2.3.1.1 ZÁSTAVA MOVITÝCH VĚCÍ.....	173
11.2.3.1.2 ZÁSTAVA NEMOVITOSTÍ.....	174
11.2.3.1.3 ZÁSTAVA CENNÝCH PAPÍRŮ.....	174
11.2.3.1.4 ZÁSTAVA POHLEDÁVEK.....	176
11.2.3.1.5 ZÁSTAVA POHLEDÁVKY ZAJIŠTĚNÉ ZÁSTAVNÍM PRÁVEM – PRÁVO PODZÁSTAVNÍ.....	176
11.2.3.2 Zadržovací (retenční) právo.....	177
11.2.3.3 Postoupení pohledávek.....	178
11.2.3.4 Zajišťovací převod práva.....	179
12 ORGANIZACE A NÁSTROJE PLATEBNÍHO STYKU	180
12.1 VZMEZENÍ POJMU A VÝZNAM PLATEBNÍHO STYKU	180
12.2 HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK.....	181
12.2.1 Úloha bank v hotovostním platebním styku :.....	182
12.2.2 Pravidla pro nakládání s penězi :.....	182
12.2.3 Ochranné prvky na penězích.....	184
12.2.3.1 Ochranné prvky na mincích.....	184
12.2.3.2 Ochranné prvky na bankovkách.....	184
12.2.4 Technika tisku.....	186
12.2.5 Ochranné prvky vznikající při tisku.....	187
12.2.6 Platné české bankovky.....	188
12.3 BĚŽNÝ ÚČET - ZÁKLADNA PLATEBNÍHO STYKU	188
12.4 BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK.....	193
12.4.1 Platební styk prostřednictvím účtů u bank korespondentských.....	194
12.4.2 Platební styk prostřednictvím zúčtovací banky.....	194
12.4.3 Mezibankovní platební systém v ČR.....	195
12.4.4 SWIFT.....	197
12.5 PLATEBNÍ INSTRUMENTY	198
12.5.1 NEDOKUMENTÁRNÍ PLATEBNÍ INSTRUMENTY (Nástroje platebního styku).....	198
12.5.1.1 PŘÍKAZ K ÚHRADĚ.....	198
12.5.1.2 PŘÍKAZ K INKASU.....	199

12.5.1.3 HROMADNÝ PŘÍKAZ K ÚHRADĚ/INKASU	200
12.5.1.4 TRVALÝ PŘÍKAZ K ÚHRADĚ/INKASU	200
12.5.1.5 PLATEBNÍ PŘÍKAZ PRO ZAHRANIČNÍ PLATEBNÍ STYK	200
12.5.2 Hladké platy	200
12.5.3 ŠEKY	201
12.5.3.1 Šekové náležitosti	202
12.5.3.2 Druhy šeků	203
12.5.3.3 Operace prováděné se šeky	205
12.5.4 Platební karty	205
12.5.4.1 Historie platebních karet	205
12.5.4.2 DRUHY PLATEBNÍCH KARET	207
12.5.5 DOKUMENTÁRNÍ PLATEBNÍ INSTRUMENTY	213
12.5.5.1 Dokumenty používané v platebním styku	213
12.5.5.2 Dodací podmínky	216
12.5.5.3 Dokumentární inkaso	216
12.5.5.4 Dokumentární akreditiv	218
13 DEPOZITNÍ BANKOVNÍ PRODUKTY	223
13.1 VKLADY	224
13.1.1 Vklady na běžných účtech	224
13.1.2 Vklady na vkladových účtech	224
13.1.3 Vklady na vkladních knížkách	227
13.2 VKLADOVÉ LISTY A BANKOVNÍ DLUHOPISY	228
13.3 VKLADY V RÁMCI STAVEBNÍHO SPOŘENÍ	229
13.3.1 Spoření	229
13.3.2 Překlenovací úvěr	230
13.3.3 Přidělení úvěru	230
13.3.4 Splácení úvěru	231
13.3.5 Státní podpora	231
13.4 ELEKTRONICKÉ BANKOVNICTVÍ	231
13.4.1 Fyzické předávání dat na kompatibilních médiích	232
13.4.2 Dálkový přenos dat	232
13.4.2 Homebanking	232
X 14 ALTERNATIVNÍ FORMY FINANCOVÁNÍ	233
14.1 FACTORING	233
14.1.1 CHARAKTERISTIKA A PŘEDMĚT FACTORINGU	233
14.1.2 FUNKCE FACTORINGU	233
14.1.3 PRŮBĚH FACTORINGU	234
14.1.4 PRŮBĚH FACTORINGU V SYSTÉMU DVOU FAKTORŮ	235
14.1.5 NÁKLADY FACTORINGU	236
14.1.6 VÝHODY FACTORINGU PRO DODAVATELE	236
14.2 FORFAITING	236
14.2.1 CHARAKTERISTIKA A PŘEDMĚT FORFAITINGU	236

14.2.2 PRŮBĚH FORFAITINGU	237
14.2.3 DRUHY FORFAITINGU	239
14.2.4 CENA FORFAITINGU	239
14.2.5 VÝHODY FORFAITINGU PRO VÝVOZCE	240
14.3 LEASING	240
14.3.1 CHARAKTERISTIKA LEASINGU	240
14.3.2 FORMY LEASINGU	241
14.3.2.1 FINANČNÍ LEASING	241
14.3.2.2 OPERATIVNÍ LEASING	242
14.3.3 LEASINGOVÁ CENA	243
14.3.4 VÝHODY A NEVÝHODY LEASINGU	243
14.4 RIZIKOVÝ KAPITÁL	244
14.4.1 CHARAKTERISTIKA RIZIKOVÉHO KAPITÁLU	244
14.4.2 FÁZE FINANCOVÁNÍ FORMOU RIZIKOVÉHO KAPITÁLU	244
14.4.3 VSTUP RIZIKOVÉHO KAPITÁLU A VÝROBNĚ ROZVOJOVÉ FÁZE	246
14.5 PROJEKTOVÉ FINANCOVÁNÍ	247
14.5.1 CHARAKTERISTIKA PROJEKTOVÉHO FINANCOVÁNÍ	247
15 REJSTŘÍK ZÁKLADNÍCH POJMŮ	250
16 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	255